

ZAGREB → VIJESTI - GRADSKE → HRVATSKI NACIONALNI IDENTITET - POPUDBINA ZA EU

Kristijan Krkač - Dio Hrvata uopće nema nacionalni identitet, dio ga prezire, a dio ima pogrešan identitet

mojzagreb.info News Portal 06.08.2024.

Sugovornik u serijalu Hrvatski nacionalni identitet, popudbina za Europsku uniju je Dr. Kristijan Krkač

Dr. sc. Kristijan Krkač, rođen 1970. godine u Zagrebu, profesor je na Zagrebačkoj školi ekonomije i menadžmenta (ZŠEM) od 2003. godine. Prije dolaska na ZŠEM bio je izvanredni profesor na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu (1996.-2017.). Kao gostujući profesor bio je na Science Po Lille (Francuska), Sveučilištu u Rigi (Latvija) i H-FARM College (Italija).

Njegovi istraživački interesi uglavnom su unutar područja poslovne etike, DOP-a i održivosti te u filozofiji Ludwiga Wittgensteina. Na tim je područjima objavio 12 knjiga te je urednik i suurednik 8 udžbenika, zbornika radova s konferencija, a kao gost urednik uredio je izdanje časopisa Društvene odgovornosti. Autor je i koautor više od 150 izvornih znanstvenih, stručnih i preglednih članaka, poglavlja u knjigama i članaka o enciklopediji. Objavljivao je za De Gruyter, Springer, Routledge, Ashgate, Emerald, Ethics International Press i austrijsko društvo Ludwig Wittgenstein.

Urednik je u Journal of Social Responsibility Journal (Emerald) i bio je član uredničkog odbora i recenzent nekoliko međunarodnih časopisa i konferencija (Europa, Azija, Sjeverna Amerika) i urednik rubrika za dvije enciklopedije DOP-a (Springer). Njegove zapažene ideje uključuju pragmatičnu / morfološku analizu kasnije filozofije L. Wittgensteina, kriterij laganja i preoblikovani koncept društvene neodgovornosti poduzeća.

VIJESTI - GRADSKE

Vikendom na Medvednicu - 500 Horvatom stuba 10. 11. 2024.

08.11.2024.

Otvoren je natječaj za dizajn vizualnog identiteta Gradskog Muzeja Varaždin

08.11.2024.

Radionica ABC Wikipedije i Wikimedija u utorak 14. studenog 2024. godine u Karlovcu

08.11.2024.

Holivudska zvijezda traži glumačke partnere u Slavoniji – prijavite se!

07.11.2024.

15. FESTIVAL "ZAGREB, GRAD POEZIJE" 11. i 12. studenoga 2024.

godine

07.11.2024.

Otvorenje izložbe "Milan Lenuci - o stotoj obljetnici smrti" Galerija Modolor

07.11.2024.

Otvorene su nominacije za nagradu "Novinarka godine" udruge Pariter

07.11.2024.

GKK predstavlja knjigu „Znamen na koži“ dr. sc. Vesne Haluga u Kaštel Sućurcu

07.11.2024.

Uz odlazak Ivana Zvonimira Čička - piše Romano Bolković

07.11.2024.

Trump i lijevo liberalna javnosti, te desni populizam - osvrt Radničke fronte

07.11.2024.

VIJESTI - HRVATSKA

U Hrvatskoj ostvareno 616 tisuća dolazaka više nego lani!

Kakva je Vaša definicija hrvatskog nacionalnog identiteta?

Nacionalni identitet je nešto što se često razumijeva kao nepromjenjivo i nedodirljivo što se meni čini pogrešnim jer se zaboravlja da su dijelovi nacionalnog identiteta nastali često u dugim vremenskim razdobljima i da su postojala vremena kad ih nije bilo ili su bili neki drugi. Nasuprot rečenom ponekad ga se razumijeva kao da ga nema ili da je izmišljen. Tako imamo fiktivan sukob navodnih kozmopolita i mondijalista i nacionalno osviještenih i nacionalista. Fiktivan jer kako je pisao R. Rorty, „nemoguće je biti iskren kozmopolit bez da se bude barem blagi etnocentrist“.

Nacionalni identitet je promjenjiv. Primjerice hrvatski standardni i književni jezik je novija pojava i stoljećima, možda i tisućljećima, standardno se govorilo kajkavski i čakavski. To su bili jezici, što su danas ponovno i to međunarodno priznati (kajkavski i čakavski) sa svim elementima jezika pa i književnosti i znanosti. Zatim hrvatska dominantna religija, tj. rimokatoličanstvo, je također relativno novija pojava. Hrvati su stotinama, a možda i tisućama godina prije pokrštavanja imali svoju „staru vjeru“ (i danas se mogu pronaći elementi te religije ne samo u narodnim običajima, pjesmama itd. nego i u samom tuzemnom rimokatoličanstvu). Kako za jezik i religiju tako vrijedi i za ostale elemente nacionalnog identiteta. Neki elementi su preživjeli, neki su se izgubili, neki su obnovljeni. Primjerice trgovanje kunskom kožom je dokazano u srednjem vijeku kod Hrvata, kasnije se kuna pojavljivala na kovanicama i novčanicama, a uvedena je i kao suvremen novac prije prelaska na euro.

Na koncu, etnička pripadnost, sigurno biološki-antropološka, a vjerojatno i kulturno-antropološka, svjedoči o puno bioloških i kulturnih utjecaja na Hrvate (mi smo biološki i kulturni gemišt, možda jedinstveni). Neke smo dobrovoljno prihvatili (npr. germanske riječi u kajkavskom ili uže čakavski u Lici (Brinje), a neke su nam nametnute (npr. srpske riječi i oblici poput dakanja i sl.).

S obzirom na rečeno, mislim da je nacionalni identitet prije svega ono po čemu smo sad i ovdje prepoznatljivi u svijetu (a ne ono prema čemu mi sami sebe prepoznajemo) jer štogod to bilo, to je ono na što treba dodavati sve ostalo, bilo da se radi o povijesti ili o nadama i planovima za budućnost. Pa sad, ako su to sportaši, gdjekoji znanstvenik, umjetnik i sl., onda neka tako bude. Pa čak i ako su to negativne stvari, treba ih prihvatiti na način zrele samospoznaje; primjerice to da smo skloni korupciji, nepotizmu i sličnim aktivnostima koje nas drže na dnu Europske unije. Priznavanje vlastitih pogrešaka i nastojanje njihovog ispravljanja jednako je kod pojedinog čovjeka kao i kod nacije.

Recimo, malo ljudi zna da je Hrvatska u europskom i svjetskom vrhu po količinama pitke vode (rat za vodu tek nas očekuje), a u prednosti smo po tome jer se voda ako je i zagađena filtrira u specifičnom tlu i kad izbije na površinu ponovno je pitka (što primjerice nema Finska koja ima i veće količine pitke vode). Ljudi uglavnom znaju za par hrvatskih svjetski poznatih znanstvenika, izumitelja, umjetnika itd. Malo ljudi također zna podosta jedinstvenih stvari o Hrvatskoj i Hrvatima; primjerice riječ enciklopedija je hrvatski izum (Skalić), padobran je hrvatski izum kao i prvi skok s njim (Vrančić), zatim neki dijelovi suvremenog računovodstva (Kotruljević) da navedem samo neke filozofe itd.

Koje su najvažnije značajke hrvatskog nacionalnog identiteta, u kojim se svojim pojavnostima on manifestira u suvremenom hrvatskom društvu danas?

Dijelom sam na ovo odgovorio u prethodnom odgovoru, ali sad mogu dodati i nekoliko detalja. Većina stanovnika Hrvatske zna neke povijesne osobe, izume, otkrića i sl., ali malo znaju o suvremenosti. Primjerice, većina ne zna nabrojati, osim dakako sportaša i par umjetnika, svjetski poznate suvremene hrvatske znanstvenike, izumitelje, istraživače, umjetnike itd. koji uglavnom djeluju izvan Hrvatske, a još manje onih koji su dio ogromne hrvatske dijasporu (živimo u vremenu kad je broj Hrvata u Hrvatskoj približan njihovom broju u ostatku svijeta). U svjetlu rečenog, nacionalni identitet se u suvremenom hrvatskom društvu ili ne manifestira ili se manifestira pogrešno (isključivo povijesno; primjerice i danas ponekad pjevamo pjesme banu Jelačiću, ali za čudo ne i kralju Tomislavu jer smo ih zaboravili) ili se manifestira loše, tj. ne započinje se od suvremenih pojava koje su dio suvremenog nacionalnog identiteta. Primjerice jesu li grupa Riva i Baby Lasagna dio suvremenog nacionalnog identiteta Hrvatske barem pod vidom popularne glazbe na europskoj razini? Meni se čini da jesu.

Dr. sc. Kristijan Krkač

Koji su najveći izazovi s kojima se suočava hrvatski nacionalni identitet u 21. stoljeću?

Osobno ne volim riječ izazov nasuprot riječi problem ili poteškoća jer se radi o dijelu poslovnog žargona koji se gnuša priznavanja postojanja problema pa ih zapakira u izazove. Nije nikakav vražji izazov to da su Hrvati najkorumpiranija nacija Europske unije. To je problem kulture i načina života koji je možda nerješiv, ali opet kad pogledamo nacije i kulture koje su se promijenile i za manje od stoljeća, očito je rješiv, ali za to nema volje, a možda niti znanja.

Ovdje se treba nešto pitati i hrvatsku emigraciju jer s obzirom na broj stanovnika u Hrvatskoj hrvatska je emigracija približno isto toliko što ju u tom odnosu postavlja u svjetski vrh. Samo u obje Amerike živi više od 2.000.000 Hrvata pa valjda i njih nešto treba pitati. Naime, među njima također imamo svjetski poznatih osoba, znanstvenika, umjetnika, sportaša itd. koji značajno pridonose kulturama i nacijama kojih su dio uz to što su podrijetlom Hrvati.

Možda najveći problem hrvatskog nacionalnog identiteta u 21. st. je prijetnja njegovog nestanka prije svega zbog negativnog prirodnog prirasta u Hrvatskoj, iako ne i u emigraciji gdje broj Hrvata raste čak i ako se od tog broja odbije broj iseljenih iz Hrvatske (u jedinici vremena). Zbog toga je potrebno sve to skupa staviti online, na društvene mreže itd. I dan danas, osim turističkih vodiča, nemamo online knjigu koja bi opisivala hrvatski nacionalni identitet i to kako popularnu džepnu knjižicu (pa i strip) tako i knjižurinu s brdom detalja i to na barem 10 svjetskih jezika + zemlje iz kojih primamo najviše turista. Eto, to je problem, a ono što mi mislimo sami o sebi to nikoga nije briga, a vjerojatno niti nas same.

Kako se hrvatski nacionalni identitet odnosi prema konceptu europskog identiteta?

Nikako. Dobar dio Hrvata uopće nema nacionalni identitet, a dio ga i prezire. Zatim dio ima pogrešan identitet, tj. onaj koji počiva na izmišljotinama i danas sve više lažnim vijestima. Na koncu, tu je i dio Hrvata koji još uvijek ima balkanski ili jugoslavenski identitet bilo da ga zaista iskreno posjeduju bilo da su ga prihvatili jer im iz nekog privatnog, javnog (npr. političkog) ili poslovnog razloga odgovara (npr. širenje tržišta roba i usluga). Pogledajte poredak stranih vijesti u televizijskim dnevnicima: prvo su na redu BiH, pa Srbija, pa Makedonija itd., ali oprostite, za početak koliko Hrvata živi i/ili radi u Njemačkoj, Austriji, Italiji, Sloveniji itd., a i bliže su nam nego npr. Srbija?

Još malo pa ćemo više vremena provesti kao samostalna država i u EU nego što smo bili u Jugoslaviji, a i dalje postoji vrlo malo europskog identiteta u Hrvatskoj. Osobno sam Europljanin, građanin Europske unije i Hrvatske i tu ne vidim sukob. Štoviše vidim samo prednosti. Uzmimo primjer Pelješkog mosta, kao simbol, kojeg je financirala EU, a izgradili su ga Kinezi. Kad bismo mi to sami napravili? Vjerojatno nikad. Ako ništa drugo, onda smo Europljani jer jedino zahvaljujući EU imamo barem malo više reda i investicija u Hrvatskoj. Nije dobro poistovjećivati se s drugima, tj. bilo prisnošću ili neprijateljstvom s njima određivati vlastiti identitet, jer tad je pojedinac pa i kultura određena npr. neprijateljem i bez njega ne zna tko je. Potrebno je identificirati se autonomno iz samoga sebe pa bili dijelovi tog identiteta dobre ili loše stvari. Tako se trebamo dijelom identificirati i kao građani Europske unije.

Kako se hrvatski nacionalni identitet može uskladiti s europskim integracijama i regionalnim dezintegracijama? Koji su izazovi s kojima se hrvatski nacionalni identitet suočava u kontekstu globalizacije i migracija?

Ne znam. No, slutim nikako. Hrvatska nema nikakvu emigracijsku i imigracijsku politiku. Sjećam se kako sam još koncem 1990-ih nekim utjecajnijim tuzemnih glavama pokušao objasniti kako nas očekuje demografski slom (tako su mi rekli demografi) i kako *pod muss* trebamo omogućiti Hrvatima iz dijaspore da pokrenu ili premjeste svoje biznise u Hrvatsku (po najpovoljnijim mogućim uvjetima), napose onima sa zapada (SAD, Kanada, Australija itd.) i kako *pod muss* trebamo uvesti što više mladih iz siromašnih država u kojima postoje hrvatske kršćanske (katoličke ili protestantske) misije i u kojima djeca nauče barem malo jezika i običaja i to svejedno koje su boje kože ili nacionalnosti. Držali su me luđakom kojeg su prevarili demografi jer tad smo imali puno stanovnika (točnije još uvijek puno izbjeglica i malo iseljenih, a i prirast nije bio loš kao danas). Ništa od toga nemamo niti danas. Dakle, ostajem pri prvotno rečenom – ne znam, no, slutim nikako.

Koji je utjecaj religije na hrvatski nacionalni identitet?

Povijesni utjecaj religije na identitet je neupitan. Suvremeni utjecaj religije na identitet u Hrvatskoj je prije svega sajmišni i cirkuski i nadasve je upitan. Paradiramo sa svojim katoličanstvom kad nam to odgovara (molimo se na trgovima, odlazimo na mise i nosimo križeve u predizbornim kampanjama), a kad trebamo pokazati da primjerice na radnom mjestu primjenjujemo načela i primjere kršćanske etike, tad odjednom sve pada u vodu. Religija na identitet utječe i gospodarski čemu se ima zahvaliti vrlo prisran odnos katoličke crkve u Hrvata i države (napose HDZ-a). Religija na identitet utječe i politički itd. Suvremeni utjecaj na identitet izvan Hrvatske, u emigraciji je vjerojatno puno snažniji i važniji kako s obzirom na Hrvate, tako i s obzirom na pripadnike matičnih naroda (hrvatske misije po svijetu hrane, odgajaju i obrazuju na desetke tisuća djece koja bez njih ne bi imala nikakvu budućnost).

Kakav je značaj sporta, osobito nogometa, za hrvatski nacionalni identitet?

Vjerojatno velik jer pridonosi prepoznatljivost Hrvatske u svijetu (nogomet je globalni sport br. 1 bez premca). Opet, ovdje treba biti oprezan. Naime, svi u svijetu i Hrvatskoj znaju nekog hrvatskog nogometaša, ali kad ih se pita za npr. najveće hrvatske nogometne trenere (Bukovi, Kaliterna, Zebec, Ivić itd.) nitko ne zna ništa (više Bavaraca nego Hrvata zna za Zebece). Postoji li spomenik Zebecu u Zagrebu ili Kaliterni u Splitu? Opresz ide dalje, *brže, više, jače*. Naime, sport utječe na nacionalni osjećaj, ponos i sl., ali ako se radi samo o sportu za kojim debelo kaskaju npr. znanost, umjetnost, inženjerstvo, izumi, patent, otkrića itd., onda to nije dobro. Taj ponos može često rezultirati pogrešnim vjerovanjima, npr. da smo sportska velesila u bilo kojem sportu, a činjenica je da nismo čak niti sportska nacija kad se pogleda koliko imamo kardiovaskularnih bolesnika, koliko jedemo nezdravo, sjedimo, ne krećemo se i koliko malo imamo za početak barem rekreativnih sportaša (ljudi koji barem dvaput tjedno po sat vremena odvoje za neku rekreaciju). Dakle, kojeg sporta? Koje to sportske velesile ili nacije?

razgovor vodio: Petar Kolovrat u kolovozu 2024.

*tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa za poticanje novinarske izvrsnosti

*dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora

foto: privatni album Kristijan Krkač

mojzagreb.info

POVEZNICE:[Kristijan Krkač](#)[Dr. sc. Kristijan Krkač](#)[hrvatski identitet](#)[popudbina za Europsku uniju](#)[Republika Hrvatska](#)[Europska unija](#)[identitet](#)[Nacionalni identitet](#)[Kristijan Krkač profesor](#)[značajke](#)[definicija](#)[izazovi](#)[hrvatski nacionalni identitet](#)[društvo](#)[Petar Kolovrat](#)**PODIJELITE:**[f Share](#)[X Tweet](#)[Email](#)[Share](#)[Share](#)[Share](#)

< PRETHODNA VIJEST

Donosimo najnovije izmjene na tramvajskim noćnim linijama, te važne izmjene u javnom prijevozu na Žitnjaku!

SLJEDEĆA VIJEST >

Danas dočekujemo naše olimpijce na Trgu bana Jelačića u Zagrebu

mojzagreb.info News Portal

News Portal MojZagreb.info je dnevni news servis grada Zagreba s informacijama iz Zagreba, Zagrebačke županije, Hrvatske i svijeta

